

VindIn Elnät AB
Box 205
101 24 STOCKHOLM

Fastställande av intäktsram enligt ellagen

Beslut

- 1 Energimarknadsinspektionen (Ei) fastställer intäktsramen för VindIn Elnät AB, 556812-2609, avseende redovisningsenhet RER00943 till 7 950 tkr i 2013 prisnivå för perioden 1 april 2015 - 31 december 2015.

Intäktsramen kommer efter perioden att justeras för perioden med följande faktorprisindex genom att

- a) Kapitalbasens nuanskaffningsvärde räknas om med faktorprisindex för byggnader¹.
- b) Den löpande påverkbara kostnaden räknas om med faktorprisindex för elnätsföretag – regionnät avseende löpande påverkbara kostnader² och
- c) Den löpande opåverkbara kostnaden räknas om med faktorprisindex för elnätsföretag – regionnät avseende den löpande opåverkbara kostnaden³.

Efter periodens slut ska det faktiska utfallet avseende investeringar och utrangeringar jämföras med prognosen för investeringar och utrangeringar i kapitalbasen. Vidare ska den löpande opåverkbara kostnaden jämföras med det faktiska utfallet. Om det faktiska utfallet i dessa delar avviker från prognoserna kan intäktsramen komma att omprövas.

- 2 Beslutet gäller omedelbart.

Bakgrund

Yrkanden mm.

VindIn Elnät AB, 556812-2609, (fortsättningsvis benämnt företaget) har under fjärde kvartalet 2012 påbörjat överföring av el från en ny vindkraftspark. I ansökan som inkom till Ei den 29 januari 2015 yrkar företaget att Ei fastställer intäktsramen för perioden

¹ Framtaget av SCB, se bilaga 4

² Framtaget av SCB, se bilaga 5

³ Framtaget av SCB, se bilaga 5

1 april 2015 - 31 december 2015 till 7 950 tkr. Den yrkade intäktsramen omfattar redovisningsenhet RER00943 med linjekoncessionerna 8920A och 8920B.

Företagets uppgifter till grund för bedömning av en skälig intäktsram

Allmänt

Företaget har till grund för sin ansökan om intäktsram haft att redovisa de uppgifter som följer av Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (rapporteringsföreskriften).

Företaget har rapporterat nedan angivna uppgifter om kapitalkostnaden samt uppskattningar om storleken på löpande kostnader under perioden.

Företagets enda kund är VindIn AB, som innehar en vindkraftsanläggning i Trattberget/Skallberget i Örnsköldsviks kommun, Västernorrlands län.

Kapitalkostnader

Anläggningstillgångar som enligt företaget ska ingå i kapitalbasen uppgår till ett sammanlagt nuanskaffningsvärde om 49 824 tkr, se bilaga 1.

Företaget har inte redovisat några planerade investeringar eller utrangeringar under perioden 1 april 2015 – 31 december 2015, se bilaga 1.

Löpande kostnader

Eftersom verksamheten togs i drift under fjärde kvartalet 2012 har företaget inte kunnat redovisa löpande påverkbara kostnader för åren 2006-2009 i enlighet med 5 kap. 10-13 §§ rapporteringsföreskriften, se bilaga 1.

Företaget har, enligt 5 kap. i ovan nämnda föreskrifter, prognostiserat sina löpande opåverkbara kostnader till 4 474 tkr för perioden 1 april 2015 – 31 december 2015. Med opåverkbara kostnader avses kostnader för nätförluster (fördelat på inköp och egen produktion), abonnemang till överliggande och angränsande nät och ersättning till vissa producenter enligt 3 kap. 15 § ellagen (1997:857) samt myndighetsavgifter enligt förordningen (1995:1296) om vissa avgifter på elområdet.

Kvaliteten i sättet att bedriva nätverksamhet

Eftersom verksamheten togs i drift under fjärde kvartalet 2012 finns inga historiska avbrottsdata för perioden 2006-2009 rapporterad.

Aktuella regler

I 1 kap. 4 § ellagen definieras vad som avses med **nätverksamhet**. Med det förstås att ställa elektriska starkströmsledningar till förfogande för överföring av el. Till nätverksamhet hör också projektering, byggande och underhåll av ledningar, ställverk

och transformatorstationer, anslutning av elektriska anläggningar, mätning och beräkning av överförd effekt och energi samt annan verksamhet som behövs för att överföra el på det elektriska nätet.

Med **intäktsram** avses enligt 1 kap. 5 a § ellagen de samlade intäkter som en nätkoncessionshavare högst får uppbära från nätverksamheten under en tillsynsperiod.

5 kap. ellagen innehåller bestämmelser om nätkoncessionshavarens intäkter från nätverksamheten och om skälighetsbedömningen av dessa intäkter. Av bestämmelserna framgår bl.a. följande.

En intäktsram ska enligt 1 § första stycket fastställas i förväg för varje tillsynsperiod som ska vara fyra kalenderår, om det inte finns särskilda skäl för en annan tidsperiod (4 §).

Vid fastställande av en intäktsram för en nätkoncessionshavarens intäkter från ett ledningsnät inom ett område ska intäktsramen fastställas för varje område för sig och vad gäller intäkter från en regionledning, för nätkoncessionshavarens samtliga regionledningar i hela landet (22-23 §§).

Av beslutet om fastställande av intäktsram ska det framgå vilka uppgifter och metoder som har använts vid fastställandet av ramen (3 § andra stycket). Ett sådant beslut gäller utan hinder av att det överklagas, d.v.s. det gäller omedelbart (19 §).

Vid beräkningen av intäktsramens storlek är utgångspunkten (6 §), att ramen ska täcka **skäliga kostnader** för att bedriva nätverksamhet under perioden och ge en rimlig **avkastning** på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas).

När intäktsramen bestäms ska även hänsyn tas till **kvaliteten** i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten (7 §). En sådan bedömning kan medföra en ökning eller minskning av vad som anses vara en rimlig avkastning på kapitalbasen. Vid denna bedömning ska ett avbrott i överföringen av el beaktas i den utsträckning avbrottet inte medför skadeståndsskyldighet för nätkoncessionshavaren eller ger rätt till avbrottsersättning enligt 10 kap. 10 § ellagen.

Ei har meddelat föreskrifter och allmänna råd om vad som avses med kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten vid fastställande av intäktsram (EIFS 2011:1) (kvalitetsföreskriften).

Med **skäliga kostnader** i nätverksamheten avses kostnader för en ändamålsenlig och effektiv drift av en nätverksamhet med likartade objektiva förutsättningar. Kostnad för avbrottsersättning enligt 10 kap. 10 § ellagen ska dock inte anses vara en skälig kostnad (8 §).

Kapitalbasen ska beräknas med utgångspunkt i de tillgångar som nätkoncessionshavaren använder för att bedriva nätverksamheten. Vidare ska hänsyn tas till investeringar och avskrivningar under perioden (9 §).

En tillgång som inte behövs för att bedriva verksamheten ska anses ingå i kapitalbasen, om det skulle vara oskäligt mot nätkoncessionshavaren att bortse från tillgången.

I förordningen (2010:304) om fastställande av intäktsram enligt ellagen (kapitalbasförordningen) finns närmare bestämmelser om vad som avses med anläggningstillgångar (3 §), vilka tillgångar som ingår i kapitalbasen (7 §) och om värdering av anläggningstillgångar (9-11 §§) samt om förändring i prisläget (12 §). En anläggningstillgång ska ingå (7 §) i kapitalbasen från det halvårsskifte som följer på den tidpunkt då den börjat användas. Tillgången ska inte ingå i kapitalbasen från det halvårsskifte som infaller närmast efter den tidpunkt då den slutat användas.

Bestämmelser avseende vilka uppgifter som ska redovisas

Ei har enligt 16 § 1 kapitalbasförordningen bemyndigats att meddela närmare föreskrifter om skyldigheten för en nätkoncessionshavare att lämna förslag till intäktsram och att lämna uppgifter enligt 5 kap. 2 § ellagen. Ei har med stöd av detta bemyndigande meddelat rapporteringsföreskriften. Föreskrifterna innehåller bl.a. bestämmelser om när en intäktsram senast ska lämnas och vilka närmare uppgifter som ska redovisas.

Bestämmelser avseende avstämning efter periodens slut

Efter periodens slut ska nätmyndigheten (Ei) göra en avstämning av det faktiska utfallet under perioden. Det följer av 5 kap. 13 § jämfört med 5 kap. 14 § ellagen att Ei i vissa fall ska ompröva intäktsramen och för att kunna göra den bedömningen ska myndigheten kontrollera om de antaganden som legat till grund för fastställelsebeslutet överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden.

I 7 kap. 1-5 §§ enligt de ovan nämnda föreskrifterna om redovisning av uppgifter finns närmare bestämmelser om när uppgifterna för avstämning senast ska lämnas (31 mars efter periodens slut) och vilka uppgifter som då ska lämnas till Ei.

Bedömning

Tillsynsperioden

En intäktsram ska enligt 5 kap. 1 § ellagen fastställas för en period om fyra år om det inte finns särskilda skäl för en annan period. I det aktuella fallet har företaget påbörjat sin verksamhet fjärde kvartalet 2012 och har ansökt om en intäktsram för perioden 1 april 2015 – 31 december 2015. Tillsynsperioden för i princip samtliga övriga elnätsföretag är 2012-2015. Ei har att beakta att tillsynsperioderna så långt som möjligt sammanfaller i tiden för samtliga företag. Företagets ansökan inkom till Ei den 29 januari 2015 och därför bedömer Ei att företagets första tillsynsperiod ska äga rum mellan den 1 april 2015 t.o.m. den 31 december 2015. Anledningen till att företagets första tillsynsperiod ska sluta den 31 december 2015 är för att företagets tillsynsperiod då sammanfaller i tiden med i princip samtliga övriga företag.

Allmänt om prövningen av en intäktsram

Ei ska ta ställning till om den yrkade intäktsramen är skälig.

Vid bedömningen av skäligheten är utgångspunkten att ramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under perioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas). Av förarbetena till de nu aktuella bestämmelserna i ellagen, prop. 2008/09:141 s. 60 – 61, framgår att "de kostnader som avses är i huvudsak kostnader för kapital samt löpande rörliga och fasta kostnader i nätverksamheten". "En förutsättning för att nätverksamheten ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt är att nätföretagen har rätt till en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten." En rimlig avkastning motsvarar den "avkastning som fodras för att i konkurrens med alternativa placeringar med motsvarande risk kunna attrahera kapital för investeringar".

Vid bedömningen av den yrkade intäktsramen ska Ei ta hänsyn till om intäktsramen är tillräcklig för att täcka företagets skäliga kostnader och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten. Intäktsramen ska även säkerställa att företagen kan hålla en hög leveranssäkerhet och möjliggöra nödvändiga investeringar, för att bibehålla nätets kapacitet och vid behov bygga ut det befintliga nätet.

Nätтарifferna ska vara utformade så att nätkoncessionshavarens samlade intäkter från nätverksamheten är skäliga i förhållande till dels de objektiva förutsättningarna att bedriva nätverksamheten, dels nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten (prop. 2008/09:141 s. 58). De kostnader som avses är i huvudsak kostnader för kapital samt rörliga och fasta kostnader i nätverksamheten. En förutsättning för att nätverksamheten ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt är att nätföretagen har rätt till en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten. En rimlig avkastning motsvarar den avkastning som fodras för att i konkurrens med alternativa placeringar med motsvarande risk kunna attrahera kapital för investeringar (a. prop. s. 60-61). Såväl den gällande som den föreslagna regleringen syftar till att nätföretagens verksamhet ska bedrivas effektivt till låga kostnader. Regleringen ska syfta till att säkerställa att kunden får betala ett skäligt pris för nättjänsten. Vidare ska regleringen bidra till att ge kunderna en långsiktig leveranssäkerhet och trygga den svenska elförsörjningen. Nätföretagen ska också få stabila och långsiktiga villkor för sin nätverksamhet. Ytterligare ett viktigt mål med regleringen är att den ska understödja utvecklingen av en väl fungerande elmarknad (a. prop. s. 58).

Ei:s metod för att pröva skäligheten i den yrkade intäktsramen

För att pröva de yrkade intäktsramarna har Ei tagit fram en schablonmetod som beräknar den intäkt som ett företag långsiktigt behöver för att säkerställa att driften sker med en hög leveranssäkerhet och som ger utrymme för att nödvändiga investeringar kan genomföras. För att säkerställa att samtliga företag behandlas lika är schablonmetodens beräkning frikopplad från företagets bokförda kostnader. Den beräknade intäkten bygger istället på antaganden om vad ett rimligt effektivt företag bör ha för kostnadstäckning och avkastning under perioden. Ei har i tidigare beslut om intäktsramar för tillsynsperioden 2012 - 2015 använt en kalkylränta om 5,2 procent med

motivering enligt bilaga 2. Efter överklaganden har Ei därefter i domstol medgett att något avdrag för räntefri skattekredit inte ska göras för tillsynsperioden 2012-2015. Avdraget för den räntefria skattekrediten var tidigare 0,3 procent. Kalkylräntan ska därför fastställas till 5,5 procent.

När det sedan gäller kapitalkostnaderna som beräknas med schablonmetoden skiljer sig dessa i de allra flesta fall från företagens bokföringsmässiga avskrivningar och finansiella kostnader samt avkastningskrav i verksamheten. Det beror på att Ei anser att kapitalkostnaderna ska ge en långsiktig och stabil utveckling av nätavgifterna genom att de fördelas jämt över tiden. Schablonmetoden tar heller inte hänsyn till hur företagen historiskt har fått kostnadstäckning för sina kostnader för att driva elnätet. Det innebär att skillnaden mellan företagets faktiska intäkter i dagsläget och den långsiktigt stabila intäkt som beräknas med schablonmetoden kan komma att behöva utjämnas. Detta är dock inte nödvändigt för helt nya nät där historiska intäkter saknas.

Den teoretiska grunden för beräkningsmetoderna beskrivs bl.a. i Ei:s rapport Ei R20109:9 förhandsreglering av elnätstariffer – principiella val i viktiga frågor och rapport Ei R2010:24 förhandsprövning av elnätstariffer – slutrapport inför första perioden 2012-2015.

Ei:s bedömning av den yrkade intäktsramen

För att Ei ska kunna beräkna en intäkt med schablonmetoden har Ei begärt in de uppgifter som framgår av rapporteringsföreskriften. Företaget har lämnat in de begärda uppgifterna.

Utifrån det underlag som företaget har lämnat och den bedömningen som beskrivits ovan har Ei med schablonmetoden beräknat en högsta godtagbar intäktsram till 8 040 tkr i 2013 års prisnivå.

	tkr
Kapitalkostnader	2 329
Löpande kostnader	
Opåverkbara kostnader	4 474
Påverkbara kostnader	1 238
Beräknad intäktsram enligt schablonmetoden	8 040
Yrkad intäktsram i 2013 års prisnivå	7 950

Kapitalkostnaden har beräknats utifrån en ingående kapitalbas på 49 824 tkr, se bilaga 1.

Ei bedömer att en real kalkylränta före skatt på 5,5 procent är skälig, samt att avskrivningstiderna ska vara 40 respektive 10 år. Motiven till de valda avskrivningstiderna redovisas i Ei:s rapport förhandsprövning av elnätstariffer – slutrapport inför första perioden 2012-2015 Ei R2010:24.

Ei har beräknat kapitalkostnaden till 2 329 tkr. En detaljerad redovisning av beräkningen av kapitalkostnaden för företaget framgår av bilaga 3.

Den löpande opåverkbara kostnaden har beräknats i enlighet med den prognos företaget har redovisat till Ei. En detaljerad redovisning av beräkningen av den opåverkbara kostnaden för företaget framgår av bilaga 3.

Nätverksamheten togs i drift under fjärde kvartalet 2012 och därför har företaget inte rapporterat några historiska löpande kostnader för perioden 2006-2009. Företaget har istället prognosticerat dessa kostnader. De löpande påverkbara kostnaderna för perioden beräknas därför till 1 238 tkr. Om prognosen vid avstämning efter perioden skiljer sig väsentligt mot utfallet kan intäktsramen komma att omprövas på Ei:s initiativ.

Företaget har ansökt om att Ei ska fastställa intäktsramen till 7 950 tkr. Den högsta godtagbara intäktsramen är högre än företagens ansökta intäktsram. Ansökan kan därför medges och intäktsramen fastställs till 7 950 tkr i 2013 års prisnivå.

Bedömning av kvaliteten i nätverksamheten

Ei ska vid beräkning av en skälig intäktsram också ta hänsyn till kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten enligt 5 kap. 7 § ellagen.

Ei har med stöd av bemyndigande, utarbetat kvalitetsföreskriften såsom redovisats ovan under rubriken Aktuella regler. Innebörden i dessa föreskrifter är att Ei vid fastställande av en intäktsram också fastställer normnivån på kvaliteten för perioden. Mer om hur kvaliteten i nätverksamheten ska bedömas beskrivs i Ei:s rapport Ei R2010:08 Kvalitetsbedömning av elnät vid förhandsreglering.

Enligt 4 kap. 1 § kvalitetsföreskriften ska Ei, enligt vad som följer av 4 kap. 3 och 6 §§ samma föreskrifter fastställa en normnivå för kvaliteten baserad på företagens leveransavbrott under de fyra kalenderår som infaller två år innan tillsynsperioden börjar.

Kvalitetsföreskriften definierar vad som avses med kvaliteten i en nätkoncessionshavares sätt att bedriva nätverksamhet. För regionnätstföretag beräknas kvaliteten med fyra kvalitetsindikatorer som beskrivs närmare i 4 kap. 7-10 §§. Eftersom verksamheten togs i drift under fjärde kvartalet 2012 finns inga historiska avbrottsdata för perioden 2006-2009 rapporterad. Mot denna bakgrund är det inte möjligt att beakta kvaliteten vid bedömningen av intäktsramen för den första tillsynsperioden.

Avstämning efter periodens slut

Allmänt

Efter periodens slut gör Ei en avstämning mellan de antaganden och förutsättningar som legat till grund för den fastställda intäktsramen enligt detta beslut. I Ei:s tillsyn ingår också att göra en jämförelse mellan företagens samlade, faktiska intäkter och den fastställda intäktsramen (prop. 2008/09:141, s. 40 f och s. 180).

Den fastställda intäktsramen förutsätter att det faktiska utfallet avseende kapitalbasens investeringar och utrangeringar ska jämföras med den prognos företaget gjort. Detsamma gäller för den löpande opåverkbara kostnaden. Prognosen ska jämföras med det faktiska utfallet. För det fall det finns skäl att anta att ramen är större än vad som är motiverat av senare kända förhållanden och avvikelser inte är ringa ska Ei ompröva intäktsramen (5 kap. 13 och 14 §§).

I rapporteringsföreskriften finns närmare bestämmelser om när och vilka uppgifter företaget ska lämna för att Ei ska kunna göra denna avstämning.

Automatisk justering av intäktsramen

Intäktsramen fastställs i 2013 års prisnivå. I samband med att avstämning görs efter periodens slut på sätt som redovisats i föregående avsnitt, kommer Ei att räkna om den beslutade intäktsramen med vissa kostnadsprisindex. Dessa är faktorprisindex för byggnader avseende kapitalkostnaden och faktorprisindex för elnätsverksamhet avseende dels den löpande påverkbara kostnaden och dels den löpande opåverkbara kostnaden enligt vad som anges i punkterna 1 a-c i detta beslut.

Avstämning av intäkterna för perioden mot intäktsramen

Om det visar sig att nätkoncessionshavarens samlade intäkter från nätverksamheten under perioden avviker från den fastställda intäktsramen, kan ramen för påföljande tillsynsperiod komma att minska respektive öka med det avvikande beloppet. I vissa fall tillkommer dessutom ett överdebiteringstillägg. Detta följer av 5 kap. 20 och 21 §§ ellagen.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis ska intäktsramen för VindIn Elnät AB avseende redovisningsenheten RER00943 uppgå till 7 950 tkr för perioden 1 april 2015 – 31 december 2015.

Enligt 5 kap. 19 § ellagen gäller detta beslut omedelbart.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (överklagande till förvaltningsrätten)

Detta beslut har fattats av generaldirektören Anne Vadasz Nilsson. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit ställföreträdande generaldirektören Tony Rosten, chefsjuristen Göran Morén, chefsekonomen Therése Hindman Persson samt analytikern Tobias Alkefjärd, föredragande.

Anne Vadasz Nilsson

Tobias Alkefjärd

Bilagor till beslutet

- 1 Inrapporterade uppgifter
- 2 Kalkylränta i elnätsverksamhet, Energimarknadsinspektionen
- 3 Beräknad intäktsram
- 4 Faktorprisindex för byggnader (SCB)
- 5 Faktorprisindex för elnätsverksamhet, regionnät (SCB)
- 6 Hur man överklagar

